

РЕШЕНИЕ

№ 12553

гр. София, 31.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 4 състав, в публично заседание на 17.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ботева

при участието на секретаря Лилия Благоева, като разгледа дело номер **1848** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 10а, ал. 1 вр. ал. 4 от Закона за чужденците в Република България /ЗЧРБ/ вр. чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба с вх. № 3568/02.02.2026 г. вр. вх. № 5223/13.02.2026 г. на АССГ, подадена от Г. К. И. / G. K. Y., гражданин на И., [дата на раждане] и паспорт № W2240735, чрез адвокат Б. – САК, срещу отказ за издаване на виза вид „D“, съобщен на 12.12.2025 г., потвърден с писмо на МВнР по жалба с вх. № КОВ-55-26-52/29.12.2025 г., връчен на 26.01.2026 г., по подадено на 04.11.2025 г. заявление № DEL25006922 за издаване на виза, издаден от КДЛ в Консулска служба при Посолството на Република България в Д., И..

В жалбата са изложени доводи, че отказът е незаконосъобразен поради съществено нарушение на административнопроизводствените правила и необоснованост при прилагането на материалния закон, тъй като не били изяснени релевантните факти и обстоятелства. Твърди, че актът е немотивиран и неаргументиран и по двете сочени основания за отказ на визата - осн. по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 24 ЗЧРБ, както и че не се представят доказателства за връчването на жалбоподателя на ПАМ „връщане“ от 27.03.2025 г. на осн. чл. 41, ал. 1, т. 1 ЗЧРБ във връзка с отнето право на пребиваване. Развити са доводи за засягане на основни права и свободи по ЕКПЧ вр. чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ по отношение на правото на личен живот и правото на образование /чл. 2 от Протокол № 1 ЕПКЧ/, като в тази връзка са приложени доказателства. Моли съда да отмени отказа за издаване на дългосрочна виза вид „D“ от 08.12.2025 г. и преписката да бъде върната на административния орган със задължителни указания за ново произнасяне съобразно принципа за

пропорционалност по чл. 8 ЕКПЧ. Претендира разноски.

Ответникът - консулско длъжностно лице, в Консулска служба при Посолството на Република България в Д., И., чрез процесуалния представител гл. спец. А., в писмено становище излага съображения за законосъобразност на обжалвания отказ и моли обжалването да бъде отхвърлено. В открито съдебно заседание не се явява и не се представлява. Не претендира присъждане на разноски, прави възражение за прекомерност.

Административен съд София – град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема от фактическа и правна страна следното:

На 04.11.2025 г. жалбоподателят е подал заявление № DEL25006922 за издаване на виза за дългосрочно пребиваване /виза вид "D"/ в Посолството на Република България в Д., И., със сочена цел на пребиваването „образование“, към което са приложени Удостоверение № 04-11-2453/05.09.2025 г. от директор на дирекция „Висше образование“ в МОН, че Г. К. У. е приет за студент за зимен семестър през учебната 2025/2026 г. във Висше училище по мениджмънт В., спец. Международен бизнес мениджмънт, на английски език, редовна форма на обучение, ОКС „бакалавър“. В този смисъл са и представените удостоверения № С-66/14.07.2025 г. и С-71/19.09.2025 г. от учебния отдел и от ректора на Висше училище по мениджмънт В., че лицето е прието и записано като редовен студент първи курс, зимен семестър за академичната година 2025/2026 г., спец. Международен бизнес мениджмънт, както и че е висшето училище е получило банков трансфер за обучение за зимен семестър, приложено е копие на платежно нареждане от 11.07.2025 г. за превод на такса за семестър 2025/2026 по сметка на Висше училище по мениджмънт В.; още - превод на свидетелство за съдимост от 27.10.2025 г. за липса на съдебно минало – Правителство на И., МВНР, регионална паспортна служба К., Диплома за завършено средно образование март 2020 г. и оценки от училище - Правителство К., Департамент по общо образование, удостоверение за издържан изпит за висше средно образование и допустимост за продължаване на висше образование - март 2022 г., Правителство К., Съвет за изпитите за висше средно образование, индивидуална пътна застраховка за период 04.12.2025 – 01.06.2026 г., медицински доклад от 30.10.2025 г., нотариално заверен договор за наем на недвижим имот в [населено място] от 01.07.2025 г. за срок 12 месеца и др.

По делото е изискано, чрез дирекция „Миграция“ при МВР, и е представено отрицателно становище по съгласувателната процедура от началник сектор "Миграция" при ОД на МВР В.. В приложена справка е изложено, че апликантът вече бил получил виза вид "D" на това основание, бил е със статут на продължително пребиваващ чужденец от 30.07.2024 г. до 29.07.2025 г. на осн. чл. 24в ЗЧРБ, но пребиваването му било отнето, бил отстранен от ХТМУ [населено място], била издадена заповед № 5392ПАМ - 246 на 27.03.2025 г. на отдел „Миграция“ СДВР, но жалбоподателят бил напуснал Р България на 29.07.2025 г., не било ясно с какво се е занимавал, а в И. имало 459 държавни университета и апликантът можело да продължи своето обучение.

Представено е и писмо от ДАНС – съгласувателна процедура била осъществен от ТД „Национална сигурност“ В.. Изложено е положително становище в НВИС, апликантът не бил идентифициран като заплахата за национална сигурност.

Постановен е оспореният отказ по заявлението. Като правно основание за отказа е посочена разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 17 и 24 ЗЧРБ и са възпроизведени в резюме констатациите на сектор "Миграция" при ОД на МВР В..

При така установеното от фактическа страна, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е допустима за разглеждане, подадена от лице по чл. 3 АПК вр. чл. 3, ал. 1 ЗЧРБ, което е адресат на процесния индивидуален административен акт, същият засяга неблагоприятно правната му сфера, тъй като му налага ограничения. Оспорването е подадено в срока по чл. 149, ал. 1 АПК. Според чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека. В случая такова твърдение е изложено в жалбата и то е конкретизирано, т. е. налице е предвиденото в законовата разпоредба изключение, допускащо оспорване по съдебен ред на постановен отказ за издаване на виза от съответния тип /така напр. адм. д. № 5536/2025 г. на ВАС/.

Разгледана по същество, съдът преценява жалбата за основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК вр. чл. 146 АПК, в настоящото производство съдът проверява законосъобразността на оспорения акт, като проверява дали е издаден от компетентен орган и при спазване на законоустановената форма, спазени ли са процесуалните и материалноправни разпоредби, относно издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Нормата на чл. 8 от ЗЧРБ предвижда, че чужденец може да влезе в Република България, ако притежава редовен документ за задгранично пътуване или друг заместващ го документ, както и виза, когато такава се изисква.

По силата на чл. 9г, ал. 1 ЗЧРБ оправомощени от ръководителя на съответната структура длъжностни лица в МВнР, в дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина и в органите за граничен контрол, могат да вземат решения за издаване, за отказ за издаване, за анулиране и отмяна на визи, а в службите за административен контрол на чужденците - за анулиране и отмяна на визи, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 9е, ал. 1.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган, видно от приложените към преписката заповед № 95-00-26 от 16.01.2025 г. на министъра на външните работи и заповед № 19/23.09.2025 г. посланика на Република България в И., [населено място].

Редът за издаване на визи е регламентиран в Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, приета с ПМС № 198 от 2011 г. /ДВ, бр. 55 от 2011 г., Наредбата/. Съгласно чл. 34, ал. 1 Наредбата не се издава виза на чужденец, когато е налице едно от основанията, посочени в чл. 10 ЗЧРБ. За отказа се съставя формуляр в два екземпляра по образец съгласно приложение № 7, който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство или от упълномощено от него длъжностно лице, а в случай на издаване на виза на границата - от ръководителя на органа по чл. 10, ал. 2 или от упълномощено от него длъжностно лице. Във формуляра се вписват мотивите, като се посочва основаниято за отказа, без да се вписват съображения, засягащи интересите на националната сигурност и се удостоверява датата на връчване /изпращане/ на заинтересуваното лице. Първият екземпляр се връчва или изпраща на кандидата, а вторият се прилага към заявлението за издаване на виза и придружаващите го документи.

В случая визата е поискана с цел получаване право на пребиване по реда на чл. 24в ЗЧРБ, според който разрешение за продължително пребиваване до една година могат да получат чужденците, които притежават виза по чл. 15, ал. 1 и са приети като студенти в редовна форма на обучение във висше училище в Република България. Разрешението се издава за срок 18 месеца, когато се отнася за последната година от обучението. Заявлението с изискуемите приложения е уредено в чл. 24в, ал. 2 ЗЧРБ, като същите са налични по административната преписка – времево и като относимост, съгласно установената фактическа обстановка. По делото се установява, че

жалбоподателят е приет и записан студент в редовна форма на обучение

Оспорваният отказ е издаден в писмена форма, но не отговаря на изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК - не съдържа конкретни фактически основания, въз основа на които е прието, че са налице основанията по чл. 10, ал. 1, т. 17 и 24 ЗЧРБ. Съгласно посочената разпоредба се отказва издаване на виза на чужденец, когато не докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване – т. 17; са налице основателни съмнения относно автентичността на приложените документи за издаване на виза, истинността на тяхното съдържание, надеждността на направените от чужденеца изявления или намерението му да напусне страната в рамките на разрешените срок за пребиваване – т. 24;

В случая като фактическо основание за постановяване на обжалвания отказ за виза е посочено, че апликантът „е отстранен от университета, като му е отнето пребиваването и на осн., чл. 41, ал. 1, т. 1 ЗЧРБ му е наложена ПАМ „връщане“ на 27.03.2025 г., но жалбоподателят бил напуснал Р България на 29.07.2025 г., не било ясно с какво се е занимавал в страната тези 4 месеца.

Така приетите от органа фактически основания в процесния акт не кореспондират с посоченото правно основание - чл. 10, ал. 1, т. 17 и 24 ЗЧРБ, а по-скоро се отнасят до предвиденото основание в чл. 10, ал. 1, т. 25 ЗЧРБ, че на лицето е наложена принудителна административна мярка по чл. 41, освен ако не е допуснато доброволно завръщане. Посоченото във фактическото основание за издаване на обжалвания отказ противоречи на събраните в хода на административното производство доказателства, като отделно от това нито с преписката по административното производство, нито пред съда са представени доказателства за сочената в съгласувателната процедура по отговора на дирекция „Миграция“ при МВР по делото заповед № 5392ПАМ–246 от 27.03.2025 г. „връщане“ и послужила за фактическо основание в отказа, и още повече дали същата е връчена на адресата и кога. Наред с това, не е посочен нито един факт относно недостоверност на целта и условията на пребиваването му в страната. Не е доказано и не е направено обосноваване и за възприетите от органа основателни съмнения относно автентичността на приложените документи за издаване на виза, истинността на тяхното съдържание, надеждността на направените от чужденеца изявления или намерението му да напусне страната в рамките на разрешените срок за пребиваване. Не са обсъдени представените със заявлението изискуеми съгласно разпоредбата на чл. 24в, ал. 2 ЗЧРБ и чл. 13 и 14 от Наредбата документи. Приетите от съда доказателства, представени с преписката, не са оспорени от ответника, още повече Удостоверение № 04-11-2453/05.09.2025 г. от директор на дирекция „Висше образование“ в МОН представлява официален документ по смисъла на чл. 179 ГПК и при липса на оспорване има обвързваща съда материална доказателствена сили, досежно отразените в него обстоятелства, предмет на удостоверителното изявление на издалото го длъжностно лице, както и удостоверенията от висшето учебно заведение.

Доказателствената тежест – за това, че има причини за отказ е на ответника, което е указано от съда, и той следва да установи предпоставките за отказ по ЗЧРБ. Не е спорно, че отказът за издаване на виза от типа на процесната се съставя на формуляр по образец, съгласно Приложение № 7 към чл. 34, ал. 1 от Наредбата. Изложеното обаче не означава, че не трябва да има мотиви на база представените документи, които да обосноват посочено правно основание. Неизлагането на конкретни мотиви е в нарушение на императивната норма на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК вр. чл. 34, ал. 4 от Наредбата. В оспорения акт законовите норми са общо и бланкетно формулирани, а при постановяването му неговият издател е задължен да изпълни с конкретно съдържание визираните нормативни текстове, като следва да формулира ясно и недвусмислено относимите факти, които касаят заявителя, а не такива по принцип /така адм. д. № 12377/2020 г. ВАС, адм. д. № 12417/2019 г. ВАС, адм. д. № 2641/2021 г. ВАС и др./.

За изчерпателност на съображенията на настоящия съдебен състав следва да се посочи, че видно от писмата на Държавна агенция "Национална сигурност" и конкретно от сектор "Миграция" при ОД на МВР В. спрямо заявителя е изразено отрицателно становище в Националната визова информационна система, по съгласувателната процедура. С подзаконовата нормативна уредба на чл. 20, ал. 3 на Инструкция № КОВ-04-02-351/15.08.2013 г. за условията и реда за съгласуване на заявления за издаване на визи е предвидено, че при наличие на отрицателно становище по чл. 19 от дирекция „Миграция“ - МВР и/или от ДАНС и ако е налице някое от основанията по чл. 10, ал. 1 ЗЧРБ, визовите органи отказват издаването на визата.

Безпротиворечиво в практиката по прилагане на чл. 10, ал. 1 ЗЧРБ, във всичките му хипотези, е тълкуването на закона в смисъл, че самото становище на ДАНС /респ. и това на дирекция „Миграция“ – МВР/ не подлежи на самостоятелен съдебен контрол, тъй като има характеристиките на акт по чл. 21, ал. 5 АПК, а законосъобразността му се преценява при оспорване на крайния акт, финализиращ производството /така в решение № 8151/13.06.2014 г. по адм. дело № 4656/2014 г. на ВАС е прието, че макар издателят на оспорения акт да не разполага с възможността да контролира законосъобразността на даденото от ДАНС становище, съдът, воден от задължението да гарантира на засегнатото лице правото на ефективна защита, следва да провери фактическите и правни основания за издаването му/. Това положение е в съответствие и с решение на ЕСПЧ по дело С. G. & others vs. B. No 1365/07, 24.04.2008, § 40, с което ЕСПЧ приема, че на националния съд е дадена възможност да извърши дължимата преценка за законосъобразността на обстоятелства, стоящи извън основния акт на администрацията-предмет на спора, установени от орган по националната сигурност, вкл. и посредством класифицирана информация. По аргумент от разпоредбите на чл. 13 вр. чл. 8 ЕКПЧ засегнатото лице следва да разполага с ефективна съдебна защита срещу засягащия го акт. В идентичен смисъл, вкл. относно визовия режим, са и съображенията, залегнали в решение на Съда на ЕС по дело С-403/16 S. El H., т. 38.

Постановеният въз основа на становището на ДАНС и на отрицателното такова на сектор "Миграция" при ОД на МВР В. административен акт засяга правната сфера на чуждия гражданин. Ето защо, макар издателят на оспорения акт да не разполага с възможността да контролира законосъобразността на дадените от ДАНС и дирекция „Миграция“ - МВР, съдът, воден от задължението за преценка на пропорционалност на наложената мярка и гарантиране на правото на ефективна съдебна защита, следва да провери фактическите и правни основания за издаване на процесния отказ, като в случая доводите на ДАНС и дирекция „Миграция“ - МВР са противоречащи си.

С оглед изложеното, постановявайки оспорения акт, органът е нарушил основен принцип в административното правораздаване, заложен в чл. 6 АПК, а именно принципа на съразмерност, изразяващ се в следното – административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава. Освен това административните органи трябва да се въздържат от актове и действия, които могат да причинят вреди, явно несъизмерими с преследваната цел.

По изложение съображения, оспореният акт като издаден при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и материалноправно незаконосъобразен, следва да бъде отменен. Предвид естеството на административния акт, съдът не може да реши спора по същество, поради което, на основание чл. 173, ал. 2 АПК преписката следва да се изпрати на компетентния административен орган за ново разглеждане и произнасяне по подаденото искане за издаване на виза за дългосрочно пребиваване съобразно дадените указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в настоящото решение.

С оглед изхода на спора, на жалбоподателя следва да се заплатят сторените разноски съгласно представения списък в размер 605, 11 евро, от които 5, 11 евро платена държавна такса и 600 евро заплатено адвокатско възнаграждение. С писмен отговор ответникът е възразил за прекомерност досежно претендираните от адвоката разноски. Същото е бланкетно, макар и направено след изменението на чл. 78, ал. 5 ГПК /ДВ, бр. 17 от 2026 г./, като при липсата на мотивираност съдът не може да обсъди същото. От своя страна, договорът за правна помощ и съдействие е от 27.01.2026 г., съставен преди изменението на ЗАдВ, поради което адвокатското възнаграждение не се явява прекомерно, същото е съобразено с размера по чл. 7, ал. 1, т. 4 от Наредба № 1/2004 г. на ВАДвС за възнагражденията за адвокатската работа и се определя в съответствие с разпоредбата на чл. 36, ал. 2 ЗА.

Водим от горното, на основание чл. 172, ал. 1 и чл. 2 и чл. 173, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, I отделение, 4 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Г. К. И. / Г. К. У., гражданин на И., [дата на раждане] и паспорт № W2240735, отказ за издаване на виза вид „D“, по заявление № DEL25006922 от 04.11.2025 г., издаден от консулско длъжностно лице в Консулска служба при Посолството на Република България в И., [населено място].

ВРЪЩА преписката на консулско длъжностно лице в Консулска служба при Посолството на Република България в И., [населено място], за ново произнасяне по заявлението на Г. К. И. / Г. К. У., гражданин на И., [дата на раждане] и паспорт № W2240735, отказ за издаване на виза вид „D“, по заявление № DEL25006922 от 04.11.2025 г.

ОСЪЖДА Министерството на външните работи да заплати на Г. К. И. / Г. К. У., гражданин на И., [дата на раждане] и паспорт № W2240735, разноски по делото в размер 605, 11 евро (шестстотин и пет евро и единадесет цента).

СЪДИЯ
